

BÀI 5.

5.

Sàigòn, thứ Ba ngày 9/10/1979

Đan đến thăm tại nhà mẹ tôi hôm nay như lời đã hẹn. Anh là người thông minh, nói năng lưu loát. Anh kín đáo tìm hiểu về cuộc sống và quan niệm tình cảm riêng tôi một cách tế nhị. Đáp lại, tôi bảo mình là con người lãnh đạm với tình yêu, không hề biết yêu người đàn ông nào chân thực. Tôi nói thêm, tình yêu là điều khiến tôi sợ hãi nhất trong cuộc sống.

Anh mỉm cười biếm nhạo:

"Vậy cái điều cô chưa hề biết yêu ai có phải là một điều đáng hãnh diện?"

Phải viết rằng tôi khá ngạc nhiên khi nghe anh đặt câu hỏi ấy; tôi trả lời:

"Không, tôi nghĩ trái lại đúng hơn, đó là một điều đáng buồn. Theo tôi, tình yêu làm hóa giải cho muôn ngàn thống khổ, mà trong tình yêu luôn luôn phải có sự hy sinh, đằng sau sự hy sinh chính là hạnh phúc được tìm thấy. Nhưng nửa đời người, tôi chưa biết hạnh phúc là gì chính bởi vì tôi chưa từng biết yêu ai."

(Khi nói điều này, tôi ngẫm rất nhanh đến ba mươi năm cũ, tự hỏi rằng có đang dối trá? Liệu tôi có đã "không hề" yêu anh Ngọc? Hay chỉ yêu chính nỗi đau khổ của mình nảy sinh từ mối tình ấy? Nếu yêu anh Ngọc thật, liệu tôi có bỏ ra đi thay vì chấp nhận sự chịu đựng ở lại, biểu tượng gần nhất của lòng hy sinh đã nói cùng Đan? Điều nào đúng?)

Trong một lúc hoang mang chiều nay, tôi chợt nhận chân sâu xa điều đó, cái điều mà năm xưa tôi đã chà đạp phũ phàng lên cuộc tình của anh để chỉ tự yêu tôi, yêu nỗi thi vị của cuộc đời mình. Vậy thì đó có phải là tình yêu chân thật như tôi và Đan đang đề cập?

Buổi chiều trong phòng khách yên tĩnh, tôi nghe lòng dịu xuống bao nỗi dằn vặt để nở lại nụ cười bình thản. Tôi nói với Đan rằng không nghĩ mình vẫn còn là điểm đặc biệt lôi cuốn được cái nhìn của anh như buổi chiều say rượu hôm nào ở rạp Lao Động. Anh mỉm cười ra vẻ không tin.

Mà thật, tôi không nói dối.

30 tuổi không nghĩ là già, nhưng sự mệt mỏi quá sức của tâm hồn đã làm tôi quên bản chính mình. Hơn nữa, còn một điều rất thực là tôi không tin rằng 4 năm sau ngày CS giải phóng miền Nam, ở đất nước này lại còn có được một tình yêu!

Buổi chiều, lần đầu từ lâu lắm trước mặt một người đàn ông, tôi thấy ít nhiều thoải mái.

Và nghe Đan bày tỏ (như một lời âm thầm khen tặng):

"Dù sao, được trò chuyện với một người đàn bà hiểu rõ những gì mình nói một cách sâu sắc, tôi thật vui lắm. Trong cuộc sống hiện tại, điều này thật rất hiếm cho tôi."

Tôi bật cười dòn:

"Vậy ra anh chỉ gặp toàn những người *không lãnh hội* được các ý nghĩ cao xa của anh?"

Đan cũng cười.

[]

Sàigòn thứ Tư ngày 10/10/1979

Chiều nay trong lúc chờ xe đoàn rước đi hát xa, cả ban nhạc kéo nhau vào Lux xem *ciné*, để rồi sau đó trên xe, câu chuyện *hai chàng pianistes cùng yêu một cô bạn gái* đã là đề tài cho cuộc phiếm gẫu giữa tôi với Cường. Tôi bày tỏ quan niệm riêng về cuốn *film* và cuộc đời, nghĩ cũng nên ghi lại vào đây chút ít.

Tình yêu và đam mê là hai sự việc phải chọn lấy một của hai chàng nhạc sĩ. Thì, cả hai điều đều có một giá trị tương xứng trong tâm hồn tôi, nhưng nếu phải chọn, tôi biết mình sẽ chọn đam mê.

Có lẽ hơi lệch lạc với ý tưởng đó khi tôi chỉ là một người đàn bà. Suốt ba mươi năm, tôi vẫn tin rằng tình yêu giải hóa cho muôn ngàn thống khổ của định mệnh, vậy mà suốt ba mươi năm, nỗi đam mê Tự Do vẫn là điều được tôi chọn lựa sau cùng.

Không phải bây giờ mà chính là từ ngày xưa, tôi vẫn không ưa thích hôn nhân, vẫn luôn quan niệm rằng hôn nhân bẽ gãy bao nhiêu tài năng, làm dừng lại biết bao hoài bão.

30 năm, nỗi đam mê lớn nhất trong tôi vẫn là nghệ thuật và cuộc sống phiêu bạt. Tự do được sử dụng đúng mức trên hai khía cạnh ấy. Và 30 năm, chưa một lần tôi hối tiếc những gì đã chọn, cho dù phải đẩy xa những hạnh phúc bình thường nảy sinh từ một tình yêu. Ngày nay, sau hơn bốn năm đời, mọi khả năng trong tôi hầu như chậm lụt lại. Nhiều đêm đối diện lòng mình, tôi có băng khuâng ray rức, nhưng thật sự, nỗi ray rức này, chẳng bao giờ hôn nhân hay tình yêu dự phần là nguyên nhân chính. Mà càng ngày sự thất vọng càng dày đặc chỉ vì cuộc sống hiện tại đã bóp nghẹn hầu hết những đam mê lớn trong tôi. Đau khổ phát sinh từ đó.

Đêm nay ho nhiều hơn mọi ngày, những tiếng ho khúc khắc liên hồi làm khô hẳn cả một vùng ngực.

[]

Sàigòn, rạp Cây Gõ, thứ Bảy 13/10/1979

Những ngày gần đây, thời tiết đổi thay đột ngột, cái lạnh sắt se trùm phủ không gian và bầu trời luôn nhuốm một màu xám ảm đạm.

Lòng tôi cũng thay đổi theo trời đất, nổi sầu cố hữu trôi lên mạnh mẽ làm rũ rượi cả châu thân.

Càng những ngày như vậy, tôi càng thấy như đang sống trong một trạng thái vô cùng kỳ lạ. Hạnh phúc bất chợt tìm được sau mười một năm lặn lội với cuộc đời.

Phải, 11 năm trôi qua, bao nhiêu mối tình lướt đi như dòng suối, bao nhiêu giông gió phủ đầy lên định mệnh, bao nhiêu hạnh phúc và đau khổ oằn xuống trên đôi vai mỏng... Mười một năm, đam mê chiếm hữu cuộc đời, văn chương âm nhạc dự phần chính yếu, thêm các chuyến đi cô độc, những giòng nước mắt lè lòi câm nín... đã cho tôi được một cái nhìn về hạnh phúc như những buổi chiều hôm nay.

Hạnh phúc gói lại trong phạm vi một căn phòng yên tĩnh, một cái bàn viết và chiếc giường ngủ thời con gái... Thứ hạnh phúc đơn giản giúp tôi rũ bỏ hết những bon chen ngoài cuộc sống mà 11 năm qua tôi đã nhìn thấy. Nghe yên tâm khi ẩn mình trong ấy, nghe những buổi chiều mây xám giăng đầy trôi đi nhẹ nhàng trong căn bếp ấm thân yêu.

Vậy mà những cái nhỏ nhẹ thế này sao lại thật mong manh đến khiến se lòng mỗi khi nghĩ đến!

Có lần nghe anh Nguyễn Quang Vui nhận định: "*Trời sinh ra em để luôn gặp lao đao, không mặt này cũng là mặt khác.*"

Thì chữ "lao đao" thật đúng với tôi trong mười một năm qua. Nên, gần như là một ấn tượng đậm nét, tôi không bao giờ tin rằng mình sẽ có được hạnh phúc. Mà những ngày êm ái hôm nay chỉ là để đợi chờ một biến cố nào sắp đưa đến, đẩy tôi xuống sâu hơn trong những thống khổ riêng mình.

*

* *

Nhận thư Túy Tâm (gửi từ trong tù), sao thật buồn rũ rượi. Cả một trời Nha Trang, Dalat đây kỷ niệm sống dậy đến bàng hoàng tê dại. Chúng tôi cùng chung một đau khổ như nhau, dù là hai con đường định mệnh có khác nhau thì tựu chung đó vẫn là cái Đẹp.

Từ hai năm qua tôi ít nghĩ về Tâm, nhưng bất cứ lúc nào nhận tin hay thư của Tâm, tôi đều quay cuồng điên đảo suốt một thời gian vì nhớ thương và dày vò ray rức. Biết làm gì được?

[]

Sàigòn, thứ Hai 15/10/1979

Trong cuộc rượt đêm nay tại nhà anh họa sĩ Thái Tuấn có anh Nuôi nhà văn, Tính họa sĩ, và Kỳ, con trai anh Thái Tuấn, tôi bất ngờ được nghe Tính thú nhận tình cảm bấy lâu âm thầm dành cho tôi.

Lạy Chúa, tôi hoảng kinh thật sự khi nhìn nét đam mê mạnh mẽ trên mặt Tính lúc phô bày điều đó. Phải viết rằng tôi mệt mỏi và thất vọng khi lại nhận biết thêm một con người "*muốn khổ vì em*", lại là kẻ chẳng hề có được chút nào cảm xúc của tôi.

Qua ly rượu, Tính nói:

"Có lúc tôi đã xót xa tự hỏi rằng sao lại gặp em quá trễ? 45 tuổi mà còn nói đến tình yêu thì có lẽ hơi lạ, nhưng mà thật, tôi yêu em ngay từ buổi đầu nghe và nhìn em đàn. Tôi phải thú nhận với mình rằng, đã bao nhiêu người đàn bà đi qua cuộc đời rồi mà chưa có người nào gọi được hứng cảm nghệ thuật thật nhiều như em đã gọi cho tôi buổi chiều đầu tiên."

Giơ ngón tay có chiếc nhẫn lên, Tính nói:

"Tôi không bao giờ muốn chối bỏ điều này, nhưng tự sâu trong tâm hồn tôi vẫn yêu Thu Vân trên rất nhiều ý nghĩa của nghệ thuật và tình cảm."

Tôi thấy hoảng hốt thật sự, tưởng như đang có mối lạnh chạy suốt châu thân.

Từ bấy lâu tôi quý mến những người bạn nghệ sĩ miền Bắc này nhưng chưa từng bao giờ nghĩ đến họ theo một tình cảm khác. Sự hờ hững lãnh đạm hoàn toàn trước tình yêu đã làm cho tôi biến tính thành một người bạn trai nhỏ tuổi của họ. Nên, với sự thú nhận đêm nay của Tính, tôi chỉ thấy chán chường mỗi mệ mà thôi.

Tôi đáp lời anh:

"Nếu bảo rằng Thu Vân là nguồn hứng nghệ thuật của anh và anh yêu Thu Vân theo chiều hướng ấy thì thật quý. Tuy nhiên khi anh biến nỗi cảm hứng thành một tình yêu '*trên nhiều mặt*' như lời anh nói tức là anh đang sắp làm khổ anh và làm khổ cả Thu Vân. Vậy sự dừng lại ở đây là điều tốt hơn hết."

Tôi nói thêm:

"Chỉ có tình bạn, chứ tình yêu không bao giờ giữ Thu Vân được."

Trong những ly rượu kế tiếp, Tính ngồi im; bầu không khí cũng biến đổi hẳn. Tôi nhìn người đàn ông cao lớn đầy nét phong trần, rồi lại lắng nghe lòng mình mà lạ lùng thực sự.

Té ra tôi già mất rồi! Hay là tôi đã "chết" đi đến cái độ chẳng còn nghe xúc động hay kiêu hãnh khi có một người đàn ông tỏ lộ cho thấy tâm lòng của họ?

Vậy thì tôi thế nào? Có phải là người đàn bà không có trái tim như nhận xét của nhiều bạn bè?

Ôi! Mới có bốn năm sống dưới chế độ CS mà tôi đổi thay nhiều quá! Đêm nay khi đối diện người đàn ông trước mặt, tôi nhận ra mình đang tiếc nuối ghê gớm những gì đã mất: "Sự nhẹ nhàng đa cảm của một tâm hồn dễ vỡ, mong manh".

Ngày xưa... Ngày xưa... trái tim tôi sẵn sàng mềm đi là thế! Còn bây giờ? Sao chỉ là một nỗi mệ mỗi khôn cùng?

Nhìn Tính cúi đầu uống tiếp, tôi thấy mình rung động nhẹ, nhưng mà thật, đó chỉ là lòng thương cảm chứ không thể nào kết tạo nên được một tình yêu.

[]

Sài Gòn, rạp Cây Gõ, thứ Ba 16/10/1979

Trời lạnh quá. Dường như có bão ở xa. Suốt cả ngày dầm dề mưa gió.

Đêm đi làm nghe sót gậy gậy, lại thêm nỗi buồn triền miên đeo đẳng. Điều mơ ước nhất trong những ngày hôm nay chính là sự bình thản tâm tư; vậy mà chẳng thể thoát được với trăm ngàn dày vò trong óc.

□

Sài Gòn, Chủ nhật 21/10/1979

Đôi khi cũng có nghĩ đến người đàn ông của buổi chiều say rượu với nỗi mơ hồ xao xuyến, nhất là chiều nay, đặc biệt mây giăng xám bầu trời. Té ra không gian cũng ảnh hưởng ghê gớm đến tâm hồn và tình cảm.

□

Sài Gòn, thứ Hai 22/10/1979

Ho nhiều hơn mọi ngày. Đau ọan nơi khoảng ngực sau mỗi cơn ho.

□